

*Івано-Франківський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти*

Формувальне оцінювання: сутність поняття, інструменти, техніки

Галина Адамович,
тренер Нової української школи
Серпневі студії - 2021

Форми оцінювання

1. Діагностичне оцінювання

2. Формувальне оцінювання

3. Підсумкове оцінювання

4. Прогностичне оцінювання

5. Проміжне оцінювання

Формувальне оцінювання: сутність поняття

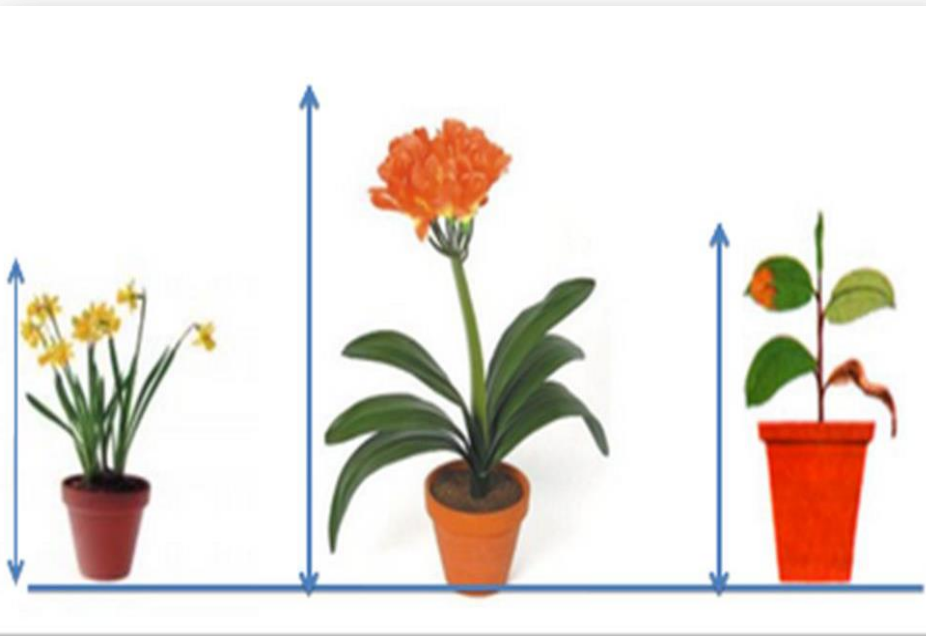
Формувальне оцінювання - це повчальне оцінювання, яке відбувається під час навчання і сприяє навчанню; це визначення умов, факторів, що сприяють успішному навчанню.

“Оцінювання для навчання” (Assessment for Learning) – П.Блек,
Д.Вільям.

Два різні види оцінювання

Оцінювання, яке дивиться
в минуле

підсумкове

Оцінювання, яке дивиться
в майбутнє

формувальне

Мета формувального оцінювання

Формувальне оцінювання – це відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудови освітньої траєкторії особистості (*Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН України №813 від 13.07.2021*)

Мета формувального оцінювання – допомогти учням самооцінити своє навчання, а не вимірювати результати.

Мета вчителя – навчитися бачити навчання очима учня та допомогти учню стати вчителем для себе (*Маріка Тивола Marika Toivola*)

Функції формування оцінювання

Учитель ділиться інструментами оцінювання з учнями

Направляти, заохочувати і підтримувати учня в процесі навчання.

Допомагати учневі ставити цілі для власного навчання.

Описувати, наскільки добре учень досягає цілей, поставлених для зростання і навчання.

Допомагати учневі розуміти, як і навіщо він навчається.

Допомагати учневі розвивати реалістичне розуміння себе як учня

Формувальне оцінювання – вербальне оцінювання

- ґрунтується на поставлених **цілях**;
- забезпечує зв'язок навчання з майбутнім;
- відбувається в усній (письмовій) формі;
- має місце у всіх інтерактивних ситуаціях у школі;
- **взаємодія** між учителем-учнем, учителем-учнем-батьками (особами, які їх замінюють);
- **інформація** про поступ у навчанні та результати навчання учня - **якісна, описова**

5 стратегій формувального оцінювання (Ділан Вільям)

- 1. З'ясування та розуміння очікуваних результатів і критеріїв успіху** (очікування, знайомство з критеріями, прописуємо разом). Критеріїв немає бути багато, виділяємо головне, це і перевіряємо. Залучаємо рівні. На високий рівень – має бути так, на середній – ось так... діти мають це розуміти);
- 2. Відстеження прогресу в навчанні учнів** (чи учень просувається в навчанні). Варто проводити діагностичний тест, відправна точка, чи був рух уперед. Дехто вже готовий до тієї чи іншої теми. Що ж тоді розвиваємо, а може, учень взагалі нічого не бере для себе?
- 3. Надання зворотного зв'язку за критеріями оцінювання, які перед тим озвучені;**
- 4. Активізація учнів, їх залучення як ресурси один для одного.** Вони підтримують дискусію, взаємодіють. Групова робота теж підлягає формувальному оцінюванню;
- 5. Посилення відповідальності за власне навчання** – це вміння рефлексувати, розмірковувати над своїм навчання, що робити ще аби досягнути кращих результатів

Цілі та критерії – важливі!

- Робота учнів оцінюється за критеріями. Може порівнюватися за зразком учителя, учнів попередніх років, шаблоном, але не з роботами однокласників.
- Критерії фіксувати!
- Чіткий алгоритм як оцінюється робота, щоб учень самостійно це міг зробити.
- Критерій оцінювання – це конкретний вираз навчальних цілей. Можна оцінювати тільки те, чого навчають.
- Навчальна мета має бути віддзеркалена в критеріях оцінювання. Якщо мета навчити додавати числа з переходом через десяток, то відповідно це має бути в критеріях.

Форми формувального оцінювання

Обговорення результатів оцінювання між учнем і вчителем: 1) усне самооцінювання; 2) обговорення; 3) нові цілі; 4) повідомлення батькам

Форми формувального оцінювання

Обговорення результатів оцінювання між учнем, вчителем і батьками: 1) усне або письмове самооцінювання учнем, результати робіт, 2) обговорення разом з учнем і з батьками, 3) постановка нових цілей

Svetlana Tregub

Для мене проблема в відсутності оцінок лише одна: немає швидкої взаємодії вчитель - батьки. Як працює оцінка: є матеріал, дитина не засвоїла його - погана оцінка - я розумію, що тут дитині треба допомогти.

Як це працює зараз : тема в школі - тиша від вчителя - на прикінці семестру розпливчата таблиця досягнень учня. Як я, як мати можу допомогти, якщо я не знаю де само була потрібна допомога впродовж семестру?

Форми формувального оцінювання: Самооцінювання

- Формування навички самооцінювання **через розуміння цілей і змісту уроків.**
- Мета - виховання **впевненого в собі учня**, який знає про свої сильні сторони і напрямки розвитку, незалежний від зовнішніх оцінок своєї діяльності, спокійно реагує на аналіз учителем свого навчання, не виникає претензій щодо справедливості чи адекватності оцінки.

Форми формувального оцінювання

Оцінювання з боку однолітків

Учнів навчають давати один одному зворотний зв'язок за поставленими цілями:

- учні читають тексти разом у парах і дають один одному конструктивний зворотний зв'язок щодо швидкості та акторської майстерності;
- на уроках мистецтва учні обговорюють і дають спрямований зворотний зв'язок щодо роботи інших

Форми формувального оцінювання

Оцінювання з боку групи

Навчання навичкам самооцінювання та оцінювання однолітків може починатися з виконання групового самооцінювання.

Наприклад, група оцінює свою роботу після завершення групової роботи:

- чого ми навчилися, як група працювала разом;
- якою була моя роль у групі;
- чи був поділ роботи успішним;
- що не спрацювало в групі, чому;
- що можна покращити наступного разу?

Оцінювання з боку однолітків. Взаємооцінювання груп

- **Групи оцінюють одна одну:** Якого результату досягла група? Що в цьому доброго, що можна було б поліпшити? Чого вони навчилися в інших груп?
- **У межах групи** учні можуть оцінювати роботу, співпрацю та поведінку своїх однокласників

Оцінювання виконання проєкту

- Як працювала група?
- Як просувається робота?
- Як розподіляється робота всередині групи?
- Чого ми навчилися?
- У чому труднощі?
- Як ми будемо рухатися далі?
- Самооцінювання: як я працював у складі групи?
- Оцінювання з боку однолітків у групі: як працював мій однокласник?

Зворотний зв'язок

Основне у формувальному оцінюванні – **зворотний зв'язок**, який учні отримують від учителя та від однокласників.

(Ділан Вільям)

Зворотний зв'язок, або фідбек

Фідбек – з ІТ-технологій “*додаткове живлення*”.

Фідбек – це

- індикатор успішності виконаного завдання;
- ключ для взаєморозуміння і партнерства;
- подарунок.

Зворотний зв'язок може бути **в різних напрямках:**

учитель-учень, учень-учитель, учень-учень.

Повсякденний фідбек

8 796 просмотров • 18 июля 2019 г. 46 4 4 Поделиться 7 Сохранить ...

Зворотний зв'язок (фідбек) у повсякденних ситуаціях у класі

- ❑ зворотний зв'язок, що надається під час уроків (*рефлексія, "світлофор", сигнальні картки, знаки рукою*);
- ❑ зворотний зв'язок наприкінці навчального дня;
- ❑ як пройшов проєкт або виконано завдання - позитивний і конструктивний зворотний зв'язок;
- ❑ тести, твори, презентації - також передбачають усний (письмовий) зворотний зв'язок.

Якісний зворотний зв'язок

- Персоніфікований;
- Вчасний (після “малих перемог”);
- **Оцінюється робота та зусилля!**
- Безоцінні слова;
- Говоримо, що вивчене;
- Описуємо сильні сторони;
- Пропонуємо кроки для покращення

**Формувальне
оцінювання -
це
рівноправний
діалог**

- 1. Між учителем і
учнем**
- 2. Між учителем, учнем
і батьками**
- 3. Між учнями**

Оцінювання – це навичка

- **Ви повинні навчити цьому!**
- **Діти не приходять до школи з навичкою оцінювання в кишені!**
- **Заохочення, мотивація, підвищення толерантності до невдач – кожен у чомусь успішний!**

Підсумки. Самооцінювання

- Подумайте про Вашу участь у цьому занятті
- Перейдіть за покликанням на [Menti.com](https://www.menti.com)
- Оцініть Вашу залученість у відеоконференції за допомогою шкали від 1 до 10.